



ג ו ט
ש צ ת
דף פרשת שבוע
פרשת שמות

יוצא לאור ע"י רבנות ק"ק פראג • 125 №

בס"ד כ' טבת תשס"ח 28. 12. – 29. 12. 07

17:03 * 15:48

parašat šmot

Dvar Torah

based on *Growth Through Torah*
by Rabbi Zelig Pliskin

The Torah states:

"And the daughter of Pharaoh came down to wash herself at the Nile, and her maidens walked along by the side of the Nile; and she saw the box (containing Moses) amongst the rushes. And she stretched out her arm and she took it." (Exodus 2:5)

What lesson is there for us to learned from her action?

Rashi, cites the Sages that Pharaoh's daughter's arm stretched out very long and she miraculously was able to save the infant Moses.

A number of communal activists were at a meeting which was headed by Rabbi Meir Shapiro, the Rosh Hayeshiva of Lublin. The topic of the meeting concerned saving people's lives. There were some people at the meeting who said, "What needs to be done is simply impossible. There is no way that we could possibly be successful."

Rabbi Shapiro cited the Sages who explained our verse that a miracle happened to enable Pharaoh's daughter's arm to stretch so far as to reach Moshe and save him. The question arises, "Why did she stretch out her arm in the first place? Didn't she realize that it was impossible for her to reach Moshe?"

He replied that a person must always try to do everything he can to save someone. Even if you think that your efforts on behalf of others cannot possibly succeed, still make a sincere effort to try anyway. You will be surprised to find that you will frequently accomplish much more than you imagined. "This applies to

us," said Rabbi Shapiro. "We must do everything we can even if we do not really believe that we will be successful. The Almighty often helps and the efforts put in prove to be fruitful."

© 2007 Rabbi Kalman Packouz and Aish.com

PNINEJ HALACHA

rav Eliezer Melamed

ŠABAT

(pokračování z minulého čísla)

KAPITOLA 8: ZÁKAZ USPOŘÁDAT NA EREV ŠABAT HOSTINU

Micva ctít šabat neplatí jen od okamžiku, kdy přijde šabat; na vrchol týdne, kterým je šabat, je třeba se připravovat celý týden. A dnem, kdy jsou přípravy na šabat nejzřetelnější, je pochopitelně *jom šiši*, pátek, což je den, kdy připravujeme šabatové pokrmy a uklízíme dům.

Mezi *halachot* týkající se šabatu patří i zákaz, *mi-de-rabanan*, uspořádat v tento den hostinu (*seuda*). Jíst obvyklé jídlo je v pátek samozřejmě povoleno, ale uspořádat zvláštní seudu, tj. jídlo větší než je obvyklé v ostatní dny, je v pátek zakázáno. Protože pokud se člověk v pátek hodně nají, nemá potom chuť na první šabatovou seudu. Je to navíc i projevem neúcty k šabatu, protože takovou hostinou bychom šabat a všední dny kladli na roveň. A další důvod je ten, že pokud na erev šabat uspořádáme seudu, budeme se muset věnovat její přípravě a na přípravy šabatové nebude čas.

V Talmudu (Gitin 38b) se hovoří o rodině, která měla ve zvyku pořádat vždy v pátek hostinu, a v důsledku toho upadla a vymřela.

A dokonce i *seudu*, která je *micva* - například když chceme uspořádat velkou seudu na počest dokončení studia traktátu Talmudu-, je zakázáno naplánovat na pátek. Ale takovou *seudat micva*, která je pevně vázaná na nějaký čas, jako například *seuda po brit mila* nebo *pidjon ha-ben*, je povoleno v pátek uspořádat. V takovém případě je evidentní, že se nejedná a projev neúcty k šabatu, protože Tóra nám přikázala obřezat syna osmý den po narození, a vykoupit ho třicátý den, a pokud tento den připadne na pátek, je *micva* se radovat a uspořádat hostinu, *seudat micva*. Ale i v takovém případě bychom se ale měli snažit, aby *seuda* byla dopoledne, aby nezasáhla do

šabatových příprav a aby její účastníci měli chuť k jídlu před šabatovou seudou.

A to vše se týká větší seudy, zatímco běžné jídlo je teoreticky povoleno jíst po celý den. Chachamim ale řekli, že je *micva* nejíst jídlo s chlebem tři hodiny před příchodem šabatu, abychom večer k šabatovému stolu usedli s chutí. Ale buchty a ovoce je povoleno jíst až do příchodu šabatu.

A jsou chasidim, kteří si to zpřísnili a celý pátek se postí; a někteří nic nejí celé odpoledne, protože o sobě vědí, že kdyby jedli, zmenšila by se tím jejich chuť na večerní seudu.

A hlavní je, aby se každý člověk s ohledem na své založení snažil páteční stravování rozvrhnout a upravit tak, aby večerní šabatovou seudu jedl s chutí.

KAPITOLA 9: PRÁCE NA EREV ŠABAT

Čas před příchodem šabatu je zcela přirozeně vyhrazen posledním přípravám, a proto chachamim zakázali vykonávat práci od doby *mincha ktana*, tj. dvě a půl hodiny (sezónní hodiny [pozn.: v Praze: 21.12. je jedna sezónní hodina asi 40 minut, 21.3. asi 60 minut, 21.6. asi 80 minut]) před západem slunce (Raši). A *ješ omrim*, někteří říkají, že zákaz platí už od *mincha gdola*, tj. půl hodiny po poledni (Maharam). A vzhledem k tomu, že tento zákaz je *mi-de-rabanan*, lze se řídit i tím mírnějším názorem a pracovat až do dvou a půl hodiny před západem slunce [*ški'a*; přesný čas *ški'a* viz druhá strana]. A o tom, kdo vykonává práci v průběhu dvou a půl hodiny před šabatem, řekli chachamim, že si může být jist, že v dané činnosti nikdy neuvidí *siman beracha*, signály zduaru a požeňnání.

A jelikož byl zákaz ustanoven kvůli tomu, aby každý člověk měl volno a klid a mohl se na šabat náležitě připravit, týká se zákaz jen prací vykonávaných pravidelně. Ale příležitostné práce je v té době povoleno vykonávat. Je například povoleno napsat dopis, pokropit zahradu nebo na zahradě vykonat jinou lehkou práci. Dokonce i když za to člověk příležitostně dostane zaplacen, je to povoleno, neboť vzhledem k tomu, že se jedná o činnost příležitostnou, nehrozí takové nebezpečí, že by kvůli tomu zanedbal

přípravy na šabat. Ale vykonávat stálou placenou práci je zakázáno, a stejně tak je zakázáno vykonávat větší práce na zahradě; a kdo se živí psaním na stroji nebo počítači, nesmí v té době psát na stroji nebo na počítači; a podobně ani *sofer stam* nesmí v těchto hodinách psát apod.

Pokud je patrné, že práce je vykonávána kvůli šabatu, je povolena dokonce i když je to stálá placená práce. Je například povoleno ostříhat někomu vlasy, protože každému je jasné, že ten, kdo to dělá, to dělá kvůli šabatu, i když za to dostane zaplacené. Stejně tak profesionální řidič může před šabatem řídit, pokud je jasné, že to je kvůli šabatu. Nebo když někde dojde ke zkratu, je povoleno zavolat elektrikáře a zaplatit mu, protože je evidentní, že oprava je prováděna kvůli šabatu. Naproti tomu krejčí nesmí v té době šít za peníze, dokonce i když to dělá kvůli šabatu, protože nelze poznat, jestli pracuje kvůli šabatu, nebo ne, a oděv, který právě drží v ruce, může být určený na všední dny. Pokud ale pracuje zadarmo, může pro sebe nebo pro známého před šabatem pracovat na oděvu určeném na šabat. A tím spíše platí pro člověka, který není profesionálním krejčím, že v této době může zdarma šít nebo spravovat oděvy na počest šabatu.

Zákaz vykonávání práce dvě a půl hodiny před šabatem platí i pro toho, kdo už všechny přípravy na šabat dokončil. Pokud někomu zůstane volný čas, ať se něco učí nebo ať si před šabatem odpočine.

Jsou ještě dva zvláštní případy, kdy je povoleno vykonávat stálou placenou práci: 1. chudý člověk, který nemá peníze na potřeby šabatu, může v této době vykonávat práci; 2. je povoleno vykonávat práci, aby se zabránilo škodě – například v továrně nebo řemeslník, který nestihl dokončit práci, a kdyby ji nedokončil, ztratil by zákaznicky.

A obchodu se podle mnoha poskim tento zákaz netýká, a je tedy povoleno v této době mít v této době otevřenou prodejnu; je nicméně jasné, že by se měla zavřít alespoň půl hodiny před šabatem, aby se dotyčný stihl před šabatem okoupat a obléct.

© 5765-8 rav Eliezer Melamed

EXACTLY WHY HE WAS CHOSEN

By Rabbi Label Lam

Moshe replied to HASHEM, "Please my Lord, I am not a man of words, also not since yesterday, nor since the day before yesterday, nor since You first spoke to Your servant, for I am heavy of mouth and heavy of speech." (Shemos 4:10)

Also not since yesterday etc.: The wording of this verse teaches that the Holy One, Blessed is He, spent a full seven days persuading Moshe at the thorn-bush to undertake His mission... And all this reluctance on the part of Moshe was because he did not want to assume superiority over his brother Aaron who was older than Moshe and already a prophet. (Rashi)

...Is there not Aaron your brother the Levite? I know that he will surely speak; moreover, behold he is going out to meet you and he will see you and he will rejoice in his heart. (Shemos 4: 14)

And he will see you and he will rejoice in his heart: It is not as you think Moshe that he will resent you because you are ascending to greatness. (Rashi)

It's worthwhile to marvel at the fact that Moshe resisted accepting this mission and defied The Almighty for one whole week. To what may we attribute Moshe's stubborn refusal? How can he possibly stand in opposition to the will of his Maker? It's certainly an audacious posture for any mortal to assume. Why the big fight?

Finally, we discover that Moshe did not want to upstage his older brother Aaron. Therefore he held out till Aaron would have a role and until it was clarified that Aaron was genuinely pleased with Moshe's ascendancy to greatness. Even, still, why seven days? Why employ so many excuses? Why was this even tolerated?

When Reb Moshe Feinstein ztl. was asked why he felt he had merited a long life he is reputed to have answered, "I tried never to hurt another person." It may sound like a light and maybe even a trite matter, that is, until we factor in the following story which is recorded in his biography: The elder Reb Moshe

was getting into a car in front of the Yeshiva surrounded by students. When he was seated, the car door was closed and the driver pulled away from the curb. After driving a few blocks away, Reb Moshe asked the driver if he would not mind pulling off to the side of the road. When the driver stopped the car Reb Moshe opened the door and removed his frail hand from where the door had just been slammed on his aged fingers. The driver was mortified and asked Reb Moshe why he did not say something way back there when the door was closed. Reb Moshe told the driver that he did not want to say anything immediately because it would have caused a terrible upset to the young man that closed the door. He would never have forgiven himself. So Reb Moshe remained silent till the car had traveled a safe distance away.

It's beyond amazing to comprehend! Reb Moshe would have to be able to feel the anticipated mental anguish of this young student even more than his own present jolt of pain. This incident represents a lifetime of living with the principle of trying not to hurt another person. Who can possibly be prepared for such a sudden test? It's no wonder that Reb Moshe was the undisputed Gadol HaDor, leader of the generation.

I once asked a Rosh HaYeshiva from Israel whether or not it was a good thing that Moshe withheld himself from accepting the mission for an entire week just so as not to offend his older brother. He told me, "That's exactly why he was chosen"

© 2007 by Rabbi Label Lam and Torah.org.

SHABBAT TIMES - PRAHA:

- **Mincha & kabalat šabat:** 15:48

- **Šachrit:** 9:00

- Sof zman šma (GR^{“A}): **10:02**

- Sof zman tfila: **10:43**

ŠIJUR ON PARAŠAT ŠAVUA vždy
hodinu před minchou v midrašī
(česky/in Czech)

- **Mincha @ seuda šlišit:** 15:30

- Ški'a: **16:07**

- **Maariv & havdala:** 17:00

- **Šabat leaves:** 17:03

olomouc -10, brno - 8, karlovy vary, +6, teplice +3

gut šabes, šabesové čtení. vydává pražský rabinát.
redakce: immanuel cháb
download: www.kehila-olomouc.cz
email: gut.sabes@bluetone.cz